

Vad påverkar storleksförändringar och utdöenderisk av enskilda bålar av gul dropplav (*Cliostomum corrugatum*) i eklandskapet?

Projektledare: Victor Johansson, Institutionen för Ekologi, SLU / Calluna AB

Gul dropplav (*Cliostomum corrugatum*) är en rödlistad skorplav som växer på barken på gamla lövträd, främst gamla ekar i öppna miljöer. Laven består av en grå och vårtig bål (Figur 1) och på denna finns rikligt med svarta pyknid (ett slags förökningsorgan) och ibland blekgula fruktkroppar (apothecier, där sporer bildas). Arten har sin tyngdpunkt i sydöstra Sverige men anses vara under minskning på grund av att antalet gamla ekar minskar och en ökad igenväxning. Vi vet dock relativt lite om vad som påverkar lavbålarnas utveckling över tid.

I denna studie undersöktes vad som påverkar hur små bålar av gul dropplav förändras över tid genom att besöka dem vid två tillfällen med 6-7 års mellanrum, 2007 respektive 2013-2014. Fältarbetet utfördes i Tinnerö eklandskap och i Brokinds skolhage.

Förvånansvärt få lavbålar (endast 20%) hade växt mellan de två inventeringstillfällena. Många (ca 34%) hade inte ändrats alls och en stor andel hade minskat i storlek (38%). Resterande 8 % hade försvunnit helt. Detta tyder på att bålar inte har en kontinuerlig tillväxttakt och det är en hög omsättning av små bålar (troligtvis skapas nya bålar kontinuerligt, men detta undersöktes inte i denna studie). Statistiska analyser av vad som påverkar bålar minskning visade att bålar på träd omgivna av mycket vegetation hade större sannolikhet att minska, vilket bekräftar artens känslighet för igenväxning. Analyserna visade också att bålar verkar trivas bäst ute på åsarna av barksprickorna vilket också tyder på behovet av ljus. Det är därför viktigt att hålla eklandskapet öppet för att inte missgynna gul dropplav.

Figur 1. Ett exempel på en bål av gul dropplav som har minskat i storlek mellan de två inventeringstillfällena 2007 (till vänster) och 2013 (till höger). Nedre högra delen av bålen, där det vid första tillfället fanns gott om både pyknid (svarta) och apothecier (blekgula), har blivit väldigt sliten. I vänstra bildens högra nedre hörn syns en millimeterskala.